

DE ESOTERISCHE WETENSCHAP

27 april 1956

Goedenavond, vrienden,

Allereerst zou ik u er graag op wijzen, dat wij helaas niet onfeilbaar of alwetend zijn. In uw beoordeling van hetgeen u gebracht wordt, gelieve u daarmee rekening te houden.

Dan het onderwerp. Wij hebben er lang over nagedacht, hoe wij eigenlijk verder moeten. Waar ook al, - waarschijnlijk door ziekte en omstandigheden - het bezoek de laatste tijd is teruggelopen, bovendien het seizoen langzaam ten einde gaat, leek het ons niet dienstig om onmiddellijk te beginnen met het opbouwen van een kosmologie, iets dat wij tot een volgend seizoen zullen moeten uitstellen.

Nu hebben wij verschillende punten aangeroerd, die ongetwijfeld mede van groot belang zijn voor het begrijpen van de ontwikkeling en vooral ook het begrijpen hoe de mens is gekomen tot zijn idee omtrent deze wereld en zijn plaats in het Al. Daarbij zijn, zowel de kerken als de wetenschap besproken en - als ik eerlijk mag zijn - besproken op een tamelijk oppervlakkige wijze, daar men meende, dat het beter was niet te diep op deze punten in te gaan.

Alweer persoonlijk, was ik van overtuiging, dat ook een meer diepgaand betoog door u zal worden geapprecieerd. Ik heb dan ook de toestemming gekregen om de onderwerpen, die ik gedurende deze periode, tot het einde van het seizoen voor u behandelen zal, uit te werken naar mijn eigen goeddunken.

Ik voor mij acht als belangrijkste punt voor wereldbeschouwing en ook voorstelling van de kosmos, de esoterische wetenschap. Vandaar, dat ook dit mijn onderwerp is.

De esoterische wetenschap is gebaseerd op reeksen waarnemingen, die zowel zintuiglijk als bovenzintuiglijk zijn. Zij bevat de kennis van een reeks natuurkrachten, maar ook een kennis van omstandigheden, die op deze wereld zelf, deze stofwereld van u, niet optreden.

Haar totale opvatting is altijd een samenwerking tussen uw wereld en de daar geldende wetten en wat zij als kosmisch juist heeft erkend. Natuurlijk leidt ook dit tot het opstellen van een kosmogonie en ook een kosmologie. Ik leg de nadruk weliswaar verkeerd, maar ik doe het om het verschil tussen de beide woorden uit te doen komen.

Kosmosgenetisch zien wij, dat de aardse wetenschap nooit verder komt dan het ontstaan van de aarde uit (de) zon, of het invangen van de aarde door de zon.

Daarnaast kennen wij nog pseudowetenschappelijk, de z.g. Hohlwelt-theorie, die zich voorstelt, dat de aarde een lichaam is, waarin zich de zon en ook andere hemellichamen bevinden. Dat deze theorie niet juist is overigens, daarvan ben ik overtuigd.

Om nu de esoterie daarnaast te beschouwen, deze zoekt de oorsprong veel verder. Er moet, zo zegt zij, - al is dit alleen op filosofische basis - één oorsprong zijn. Wat is de factor, die wij ontmoeten in elke wereld, na elke bestaanstoestand, wat is de kracht, die wij steeds weer zien? En dan wil ik woordelijk citeren uit een werkje, dat op het ogenblik 4800 jaren oud is.

De bron van alles is Licht, de levende Kracht. Dit is het kosmisch goud, dat voor alles het begin en het einde betekent.

U zult begrijpen, dat deze opvatting ons uiteindelijk voert tot God.

Want de volgende vraag is: vanwaar komt die kracht? En dan geeft daarop de esotericus het antwoord: deze kracht komt niet, zij IS. Zij is het voortdurend bestaande, dat, steeds weer tot zichzelf terugkerende, beurtelings het niet, de lege wereld, de negatieve wereld, schept. Daarnaast de positieve, de geuite wereld.

Verder zegt zij: In deze processen, zover zij voor ons te beoordelen zijn, ontdekken wij voortdurend wetten en krachten, die gewijzigd kunnen worden. En onder omstandigheden zich ook inderdaad wijzigend in overeenstemming met een vooropgezet doel. Dit Licht, of deze Kracht, moet dus een denkend vermogen zijn. Het Denkend Vermogen is identiek met God in Zijn meest kosmische voorstelling.

Wanneer wij dus deze wording van de aarde en van de kosmos willen gaan bezien, wanneer wij haar samenstelling en structuur willen gaan bestuderen, dan moeten wij m.i. toch beginnen bij de wetenschap, die in de eerste plaats heeft gesteld: een logische God. Een God, die inderdaad de "Logos" is. Het redelijk beginprincipe, het Al.

Nu heeft deze esoterische wetenschap in de loop der tijden vele omwentelingen doorgemaakt. U moet zich niet voorstellen dat de oude wetenschappen onveranderd hebben bestaan en zullen blijven bestaan. Uit eigen ervaring weet ik, dat heel vaak binnen enkele eeuwen bepaalde opvattingen veranderen. Daarom dienen wij ons af te vragen, wat zijn de invloeden, die bij de esoterische bewustwording beslissend zijn?

In de eerste plaats ontdekken wij dat de esotericus de mens is, die twee werelden in zich weet te verenigen, ofwel - dank zij de kennis en leiding van anderen - een inzicht heeft van het naast-elkaar-bestaan van teminste twee werelden. Er is dus een begrip nodig voor een onzichtbare wereld.

Daarnaast ontdekken wij, dat de esoterie berust op wetten. Zij onderscheidt zich van de normale wetenschap in zoverre, dat zij haar wetten niet slechts voor bepaalde categorieën van toepassing verklaart, of voor een bepaalde wereld, maar meent, dat elke wet, die aanvaardbaar is binnen het Al, zodanig moet kunnen worden uitgedrukt, dat zij alle leven en alle materie omvat. Dus vereenvoudiging.

Men gaat van de overtuiging uit, dat kennis gelijktijdig een grote gave en een groot gevaar is. Daarom dient slechts aan diegene die in staat is gebleken verantwoording te dragen, deze kennis in handen te worden gegeven. Ondanks al het andere, wat u misschien meent, of erover hebt gehoord, wordt door de werkelijk esoterische school ook heden ten dage deze stelling nog aangehangen. Wij hebben hier dus te maken met een bepaalde school van denken, die zich baseert op de zeer redelijke en stoffelijke waarden. Maar in haar conceptie van het stoffelijke, betreft zij daarbij het Eeuwige en zoekt, vanuit de stof gaande, te komen tot een inzicht betreffende het Al, over al wat ons - mens en geest, geest en mens - daarin kan zijn weggelegd. Opvallend is, dat reeds heel lang geleden, namelijk in de periode van de Kang-dynastie, een Chinese esotericus stellingen opbouwde, die volledig in overeenstemming zijn met de opvattingen van de kleine materie, die thans eerst wetenschappelijk gedeeltelijk bewezen is. Opvallend is, dat de oude en primitieve geneeskunde beschikte over geneesmiddelen, zowel als kennis van het menselijk lichaam, die niet alleen te verkrijgen zijn door ervaring, kennis, wetenschap, die ook heden ten dage nog behoren tot de zeldzaamheden. Er wordt dus klaarblijkelijk bij het onderzoek van de stof gebruik gemaakt van geestelijke waarden.

Nu wil ik een paar punten gaan aanhalen en hoop dat deze u duidelijk zijn. Aan het einde van mijn betoog zal ik u de gelegenheid geven eventuele verhelderende uiteenzettingen over deze punten te vragen.

Allereerst, alle leven is kracht; de vorm waarin deze kracht zich bewust wordt echter, is afhankelijk van de wil. De wil van het wezen is de uitdrukking van het streven, dat in werd gelegd, toen het geuit werd te midden van de velden. Deze velden worden als bloemenvelden voorgesteld, maar wij kunnen ze evenzeer verklaren in moderne zin als krachtvelden. Dan zijn wij waarschijnlijk dichter bij de waarheid.

Het volgende geeft ons ook een belangwekkend inzicht:

Alle wetten, die ik in mijzelf erken, zijn, ontdaan van mijn persoonlijke interpretatie, de waarden van de kosmos. Zo is in mij de Logos geopenbaard en kan ik in mijzelf totaal het zijnde ervaren en aanvaarden krachtens mijn eigen weten en begrip.

Dat is een zeer belangrijke stelling, omdat zij de openbaring en de genade van buitenaf wel niet uitschakelt, maar toch wel secundair stelt. In de eerste plaats gaat het om hetgeen in ons gebeurt, daarna komt pas de beweegreden tot de zelfrealisatie, die eventueel buiten ons kan liggen. Een volgend punt:

De mens heeft een lichaam en in dit lichaam zijn vele levens. Elk van deze levens spreekt mee in het bewustzijn, dat dit lichaam (toe)behoort gedurende één levensperiode. De geest echter omvat alle levensperiodes en is vrij van het lichaam, zodra het een scheiding weet te maken tussen eigen vele levens en het ene leven, geleid door de wil, dat is de kern van het bestaan.

Die "vele levens" moet men goed begrijpen. Hier wordt - dit was overigens een citaat, dat ongeveer 1600 jaar oud is - klaarblijkelijk reeds gezinspeeld op hetgeen wetenschapsmensen als Mendel, naar voren hebben gebracht. In u zijn de genetische waarden van de voorgeslachten aanwezig. En wanneer uw eigen leven alleen vorm moest geven aan uw bestaan, dan zou u ongetwijfeld minder complex zijn, dan u bent. Het zijn juist de geërfde eigenschappen, die uw lichaam a.h.w. meerdere levens gelijktijdig doet beleven.

Hieruit kunt u verder zelf uw eigen conclusies trekken. Begrijpelijk is ook, dat de geest, die zichzelf continueert in één bewustzijn, dat uitgebreid wordt, één leven is, maar als één leven een wil heeft, d.w.z. een voorstelling van de weg die zij wil gaan, veel groter dan alle andere factoren tezamen. Ik wil u nog één citaat geven in de hoop dan u hiermede een bewijs te hebben geleverd van de grote belangrijkheid van de esoterische wetenschap en de esoterische genootschappen.

Wij kennen, zolang wij vertoeven in het lichaam, één wereld. Alle werelden, waarvan wij ons bewust worden zullen wij terug moeten brengen tot de waarde van onze wereld, ofwel deze wereld niet bewust kunnen begrijpen. Toch gaat de geest van sfeer tot sfeer, dalend van de hoogste tot het allerlaagste en stijgend van het laagste tot het hoogste. Maar het bewustzijn van de geest zal bepalen hoe zij deze fasen ervaart. De bewuste geest zal snel dalende, de lichtende sferen als kracht in zich erkennen. De duistere werelden - een toespeling op de onderwereld hier - niet ervaren, tenzij als een weten om hun bestaan, vandaar echter opklimmend in bewustzijn, vanuit de stoffelijke vorm omhoog strevend, zichzelf steeds verder kennen. Zo zichzelf in staat stellende met steeds groter bewustzijn op te gaan tot het hoogste punt van het bestaan.

Deze stelling is 600 jaren oud.

U zult begrijpen, dat mensen en denkers, die dergelijke stellingen kunnen opbouwen en inzicht daaromtrent hebben, moeten behoren tot diegenen, die de juiste voorstelling hebben van het leven. Dat zij desondanks wijzigen, wat door hun voorgangers is geleerd, is slechts een aanduiding van het procedé, dat wij allen kennen: Een voortdurend herzien van onze mening, ofschoon wij ons bewust zijn, dat de feiten gelijk blijven.

Nu heeft de esoterische wetenschap van het begin af aan gestreefd naar geestelijke en stoffelijke kennis. Zij heeft door vele eeuwen heen deze gedragen en wij zien hoe telkenmale weer gelovigen van godsdiensten, hun zienswijzen voegen bij de materie die men reeds kende.

Wij zien hoe de heldendichters esoterische waarden voorstellen als een grote krijg tussen vorsten, of zelfs tussen mensen en demonen. Hoe verder wij echter gaan, hoe meer ons blijkt, dat de esoterie, waar zij werkelijk en oprecht beoefend wordt, in de eerste plaats wetenschap is. Een wetenschap weliswaar, die zich niet geheel conform kan verklaren met wat geleerd wordt door de aardse wetenschap.

Een wetenschap anderzijds, die ook bepaalde aspecten in het leven meent te moeten verwerpen. Maar een wetenschap! Een wetenschap, waarin geestelijke waarden erkend (worden), terwijl anderzijds stoffelijke ontwikkelingen niet worden verdraaid of verwisseld.

Zeker, sommige leerlingen van de esoterische scholen, wanneer zij een openbaring geven voor de grotere massa, komen tot eenzijdige kritiek, tot vaak onredelijke verklaringen. Maar evenmin men het een priester ten kwade kan duiden, dat hij handelend tegen de inzichten van zijn Kerk, zich maakt tot een persoonlijkheid van gezag bijvoorbeeld, in plaats van nederig te zijn, (als) Boeddhisten; ofwel eigenzinnig zijn volk regeert, in plaats van zich te houden aan het opperste Gezag, als bijvoorbeeld in de Katholieke Kerk, dan mogen wij toch het genootschap, de groep, de Kerk, daarvoor niet aansprakelijk stellen.

Evenmin mogen wij de werkelijk esoterische scholen aansprakelijk stellen voor de grote en kleine dwaasheden die vanuit persoonlijk effect, veel leerlingen aan de wereld hebben gegeven.

Daarnaast gaven zij toch altijd ook weer grote wijsheid.

Opvallend wordt voor ons echter, dat naarmate de tijd verder gaat, en de mensheid groeit, steeds duidelijker tot uiting komt, dat de esoterie uiteindelijk het terrein zal zijn, waarop kunst, kerk en wetenschap elkaar kunnen ontmoeten en begrijpen. Daarom is dit zeer belangrijk. Niet voor niets schreef men reeds, nu ruim 9000 jaren geleden neer:

Aan de verdeeldheid gaat de mens ten onder. Hoe meer hij stijgt, hoe groter zijn bewustzijn, hoe groter het gevaar, dat de duisternis hem verzwelgt. Want in onbegrip van de Waarheid, zal hij trachten haar te delen en strijdend tegen het ene deel, het andere tot God maken. Wie echter de Waarheid verdeelt, gaat ten onder.

Dat is een woord, dat mag eenieder op deze wereld onthouden.

Er zijn geen twee waarheden, er is er één. Er zijn geen twee soorten van rechtvaardigheid, er is er maar één. Er zijn niet meerdere soorten mensen, er is slechts de mensheid.

Wie dit begrijpt, zal zeer zeker in de huidige tijd met al haar problemen, een vaste basis hebben. Wie echter vanuit dit standpunt terugziet, en de opbouw van de verschillende begrippen door allerhande groepen ziet omtrent de wereld, omtrent God, omtrent het ontstaan van alle Zijn, die zal ook begrijpen, dat al deze iets van de waarheid hadden. Iets! Maar dat zij faalden, doordat zij trachtten (met) één deel van de waarheid een ander deel van de waarheid te bestrijden.

Vrienden, ik hoop met u nog verder te praten. Ik hoop met u te mogen spreken over wetenschap, maar steeds weer in verband met het esoterische. Ik hoop met u te spreken over het geloof, maar ook weer in verband met de esoterische grondslag.

Nog niet zo lang geleden was de wetenschapsmens een priester, was de medicus een magiër, nog niet zo lang was de kunstenaar gezalfde der Goden. Dit in ons houdende, kunnen wij dan, naar ik meen, indien dit althans uw interesse heeft, verschillende aspecten van het huidige leven en bestel gaan bezien. En dan trachten ook tevens de ontwikkeling te begrijpen, waaruit dit alles is voortgekomen.

Indien ik mij vergist zou hebben en mijn stijl van benadering u minder interesseert dan hetgeen mijn voorgangers hebben gebracht, zal ik mij natuurlijk terugtrekken. Hebt U vragen te stellen over wat ik tot nog toe heb gezegd? Geen vragen? Dan dank ik u voor uw aandacht en geef nu het woord over aan de tweede spreker.

NAAR EEN CITAAT VAN FRIEDRICH NIETSCHE

Goedenavond vrienden.

Het tweede onderwerp kan een onderwerp naar uw eigen keuze zijn, dus zou ik gaarne vernemen of u een bepaalde keus hebt gemaakt.

Vraag: Kunt u spreken over het volgende citaat van Nietzsche:

"Wie onder de mensen niet wil versmachten moet leren uit alle glazen te drinken; en wie onder de mensen rein wil blijven, moet het verstaan, zich ook met vuil water te wassen."

Dit is inderdaad een heel aardig citaat. Want wie zich met vuil water wast, zal altijd nog schoner zijn, dan diegene die zich niet wast. Diegene die, verdorstend, weigert te drinken anders dan uit de voor hem persoonlijk aangeboorde bron, zal waarschijnlijk van dorst omkomen.

Laten wij dan trachten de zaak op een meer zakelijke basis te stellen. Dat is misschien niet helemaal à la Nietzsche, maar per slot van rekening kunnen wij ook Nietzsche à la Henri behandelen.

Wanneer een mens leeft, dan kan hij zo gauw zeggen: "Er is zoveel kwaad geboren uit de Kerk, en op de school hebben zij mij ook al zo veel onzin geleerd. En dan moet je eens kijken, wat die maatschappij mij allemaal daar voorgoocht. Kijk maar eens naar al die sociale en politieke stellingen? Zij houden zich er geen van allen aan. Waar vind ik de waarheid? Waar vind ik iets, waaruit ik mijn leven op kan bouwen?"

Kijk, dat is nu juist de moeilijkheid. Want er is geen speciale waarheid voor u geboren. Er bestaat geen speciale wereld, waarin u alleen mag leven. Ook al leeft u in theorie in een eigen wereldje, waar uw eigen reacties en waarnemingen bepalen wat u al zo ziet en doormaakt, kunnen wij aan de andere kant toch wel zeggen, dat wij allemaal, of wij nu willen of niet, wel heel erg onderdanig zijn aan wat onze medemensen over ons besluiten. Vaak zijn het dan de schijnbaar onbelangrijke punten, die uitmaken, of je gelukkig kunt zijn of niet. U zult mij ongetwijfeld een dwaas vinden, wanneer ik alleen maar veters zou willen verkopen aan de pastoor en niet aan de dominee. Of omgekeerd. U zou zeggen: zaken zijn zaken. Men hoort zelfs hier tegenwoordig zo nu en dan, dat het een schandaal is, dat je niet ook aan de Russen mag leveren. Want net als de voorvaderen kruit leverden aan de Engelsen voor de slag bij Duins, zo wenst men ook heden ten dage de baten van de handel te verwerven, onverschillig van waar. Dit mag nu misschien in de politiek en de economie niet geheel redelijk zijn, in geestelijk opzicht is dat wel zo. Daar heb je eigenlijk geen bondgenoten. Klinkt dat zo dwaas?

Er zijn er velen die denken: Ja, maar wij hebben jullie toch als bondgenoten? Neen, mijn vrienden. Want onze waarheid hoeft niet dezelfde te zijn als de uwe. Onze levenskracht is voor ons niet de zelfde als de uwe.

Maar rond u is heel de wereld vol met kennis, met begrip, met velerlei krachten die u kunt gebruiken. Ten minste, wanneer u zich verwaardigt in de eerste plaats naar hun inhoud en waarde te kijken en niet hun bron stelt als eerste en voornaamste waarde.

Je moet uit alle glazen durven drinken. Inderdaad. Je moet het aandurven om hier een stukje van een Roomse beschouwing te nemen en daar een stukje theosofie. Hier wat antroposofische gezegden en daar wat Rozenkruiserwaarheden.

De moed hebben, deze desnoods samen te roeren met een of ander oud boek, met een verhandeling over Kismet (lot, noodlot; Red.), met de heilige boeken, de leer van Tao, enz., en zo uit al deze elementen voor u zelf iets op te bouwen, dat u nodig heeft. Een levensbeeld, dat het u mogelijk maakt te leven, u zelf te vervolmaken en zo te komen tot een werkelijke bereiking.

Helaas zijn er een hoop mensen die daar anders over denken. Die zeggen: Wanneer ik tot God moet komen, wanneer ik wijs moet worden, dan moet mij dit gegeven worden. Dit schijnt ook wel in de tijd te liggen. Ik hoorde de mensen wel zeggen, dat de brandstof duurder was geworden en: "ik heb geen geld meer, dus moet de staat mij dat geld maar geven". Maar er komt een ogenblik, dat vaderschap staat dat niet meer betalen kan. Er komt ook een ogenblik, dat zelfs de meest Goddelijke waarheid voor u gedaas en onzin wordt, omdat u haar slechts op uw eigen wijze wilt aanvaarden en anders niet. Begrijpt u? En daarom moet u overal zoeken. Wie wijs wil worden, moet overal willen leren. Of dit nu is bij de mensen die, volgens u, in de goot leven, ofwel bij de grootste geesten. Elk van hen heeft u iets te zeggen. De bloemenventer op straat kan een opmerking maken, die plotseling een geheel nieuw perspectief voor u opent ten aanzien van bepaalde facetten van het leven. Dat zelfde kan de dominee doen, of de pastoor. Het kan evengoed een groot geleerde zijn als de idioot die bij u aan komt dansen: "Ik heb een knoop gevonden". De laatste is blij met zijn knoop, en leert u zo, dat je heus niet veel hoeft te hebben om gelukkig te zijn. Het enige wat je nodig hebt is eigenlijk het vermogen om gelukkig te zijn. Wanneer u, vrienden, het van die kant gaat bekijken, dan is het ook begrijpelijk dat je dus uit heel de wereld moet durven putten, heel de wereld moet durven accepteren en onderzoeken, wil je voor jezelf een verzadiging van je dorst naar geestelijke bewustwording, naar geestelijke kracht en waarheid kunnen ervaren.

Ik zou zo zeggen, dit eerste deel is nu wel zo klaar als een klontje. Maar nu het tweede punt.

Je moet je kunnen wassen met alle wateren, ook met vuil water. Nu is het op aarde geen prettige uitdrukking zo. Men zegt immers: Dat is een linke jongen, die is met alle wateren gewassen.

Dan krijg je zo de indruk, dat dit iets ongunstigs is. Maar aan de andere kant, beter iemand die zo gewassen is, dan iemand, die geheel niet gewassen is. Want wassen is voor ons een symbool van reiniging, van bevrijding van schuld. Wij leven in een wereld, en die wereld is niet volmaakt. Bij ons is hij misschien iets volmakter dan bij jullie, maar laten wij aannemen, dat zij er allebei mee door kunnen. Toch zijn de levenswateren van de wereld om de doolie dood niet schoon. Niet helder. Oh, zeker, je zou het leven graag zien als een helder beekje, dat voorbij komt kabbelen. Alles zo gezellig, zo gezapig. Je zit er bij op je schommelstoeltje en gelooft het verder wel. Maar zo is het niet. Het leven is nu eenmaal vol van allerhande ongenoegen. Laten wij het grote woord maar gebruiken: Van zonde. En toch moeten wij er uit leren.

Je kunt natuurlijk gaan zeggen, dit is te slecht voor ons. Je hebt van die mensen, die zeggen: "Aan politiek doe ik niet, zeg, dat ligt ver beneden mij. Naar de kerk gaan? Ik denk er niet aan. Ik ben zo hoog geestelijke verheven." Vraag je dan: "Ga je soms ergens anders naar toe?", dan krijg je als antwoord: "Nee. Nee. Ik heb zo mijn boeken, en daar vind ik mijn vrede in." Ja, maar hoor eens. Wacht eens eventjes. Dus het leven is je te vuil, om er wat uit te leren? Om je zelf te ontdoen van alle aanhangsels van onnodige filosofie, levensmoeheid en gedachten? Want daar komt het op neer. Je moet het leven aandurven. Niet zeggen: Och, het is allemaal zo smerig. Zeg niet, wanneer je al die mensen ziet: Waarom zou ik tussen die massa gaan met haar laaggeestelijk bewustzijn?

Er zijn van die snobs, als je die hoort praten. Dat zijn prima voorbeelden hiervan. Die kunnen wij eigenlijk wel even nemen. Kent u die mensen, die niets in de muziek mooi vinden of het moet van die betonnen muziek, ... hoe heet het ook weer tegenwoordig, "musique concrète" zijn? De muziek is m.i. net zo onverteerbaar als beton. Maar anderen hebben weer Bach of Beethoven. Of zij zijn wat moderner en zweren bij een Pijper cs.

Maar voor hen bestaat er dan verder ook niets. Die mensen, die daar zingen van "de molen aan de zee" en "wij gaan naar het stille strand" of weet ik wat, dat is maar vulgus vulgaris. Daar kun je je toch niet mee bemoeien, zeg. En dan die mensen, die daar zitten te springen als gekken bij

hot-jazz, wanneer de een af andere dol geworden vibrafonist staat te trommelen, zij eenvoudig het "heilige" concertgebouw durven beschadigen. Wat een vulgis; wat een gepeupel.

Dan gaan zij naar een muziekavond en dan zitten ze daar in stomme verbazing, en zij kunnen niet slapen door de "musique concrète", of zij dommelen heel gezellig door een paar sonates, of een paar fuga's en zij worden net op tijd wakker om te zeggen, dat de dirigent het toch weer goed heeft gedaan, maar dat een andere dirigent toch meer uit het orkest weet te halen. Zo gaat het een hele hoop mensen. Zij zijn zó verijnd, dat zij er zich niet toe kunnen brengen in contact te komen met die normale wereld. Bij u natuurlijk niet. Maar die, die houden zich ver van al die verdwazing en versuffing. Wat? Is er een optocht? Zouden wij niet de stad uit kunnen gaan? Al dat stof en al die schreeuwende mensen met feestneuzen en toetermutsen!

Mijn vrienden, als je werkelijk wat wilt zijn als mens, moet je leven als deel van "de mensheid". En als deel van de mensheid te leven, moet je jezelf kunnen reinigen van je tè grote eigen-zinnigheid, je tè grote verwaandheid, je tè eenzijdig inzicht, door je te wassen met de wateren der mensheid, die dan misschien niet helemaal fris zijn. Ja, dat is niet zo dubbelzinnig, als daar iemand dat denkt. Ik geef toe, dat er een hoop fouten zijn, natuurlijk. Hoe kan het ook anders? Geen mens is volmaakt. Maar stelt u zich nu eens voor, dat iedereen zich verre ging houden van al deze onzin. Waar zouden wij blijven, waarde vrienden? Wij zouden geen orkest meer kunnen hebben, want de één wil alleen een wals van Mozart en de ander wil alleen Waldteufel horen, terwijl een derde zegt: "Neen, geef mij maar Pagannini, die techniek is zo briljant". En dan hoor je geen van allen meer wat.

Je kunt zeggen: "Al deze politieke bedoeningen zijn zo vuns, daar kun je je als fatsoenlijk mens niet in mengen! Maar als niemand het meer doet, waar gaat het dan heen? Begrijpt u, wat de bedoeling is? Als je al die dingen neemt, die op zichzelf niet goed zijn in de wereld en je durft je er mee te bemoeien, je durft ze te zien, te erkennen, je gaat niet zo op die manier van, dit-wil-ik-niet-zien, er aan voorbij. U hebt gelijk, dat "dat-wil-ik-niet-zien", dat gaat meestal zo. Maar je moet deze dingen durven aanvaarden als realiteit. Je moet niet bang zijn dat je besmet zult worden door het vuil van de wereld. Want als je de bedoeling hebt je te reinigen met die wereld, dan kun je ook met het vuilste water, met datgene, wat de grond nog te slecht vindt, kun je je ook nog reinigen.

Lichamelijk kun je het ook uitgebeeld zien. Het klinkt misschien gek, maar wist u, dat verschillende mensen tot de grootste zielsrust, tot de grootste geestelijke bereiking zijn gekomen bij het verplegen van de melaatsen? De meest geschuwde zieken tot voor kort? Mensen, die ook nu nog zeer vaak onrechtvaardig worden behandeld. Waarom dan? Omdat deze mensen het goede zoeken en daardoor zichzelf veredelen, reinigen dus, en dichterbij tot God komen te midden het vuil der aarde. Geloof mij, een werkmanspriester, die op het ogenblik niet eens meer mag celebreren, in de ban is gedaan, is meer waard dan een prelaat, die statig, dik gebuikt en paars omwonden door een kathedraal schrijdt. Hij is één met de mensheid.

Per slot van rekening is het beste voorbeeld misschien nog van alles wat ik geven kan daarvoor, is Jezus. Hij vervulde Zijn taak op aarde niet alleen door te gaan praten met de hoge omes, overspelige vrouwen, tollenaars, net zo goed als ieder ander. Je mag niet terugschromen voor wat het leven geeft. Je mag niet terugdeinzen voor al wat er in de wereld bestaat. Maar je moet het zó kunnen verwerken en aanvaarden, dat het je niet besmet, maar je reinigt. Dan kan meestal dat vuile water van het leven nog een zeer behoorlijke schoonmaak betekenen. Want anders zit je zo sterk onder het stof, dat er van je eigen persoonlijkheid weinig overblijft. Dan denk je, dat je heel wat bent, maar dan is het net een hondje, dat getrimd wordt tegen de zomer: het leek een reus, een leeuw, maar als je het nu bekijkt, dan is het een geschoren schaap, een scharminkel, een geraamte op vier poten.

Ik geloof, dat ik daarmee het onderwerpje wel aardig heb behandeld. Bent u het er niet mee eens, dan kunt u het mij alsnog vertellen.

Opmerking: Als u het zo zegt, dan klinkt het mooi, maar er zijn dingen, waar ik mij niet in kan leven. Moderne muziek bijvoorbeeld, vind ik niet mooi, kan ik niet aanvaarden.

Antwoord: Ho, niet mooi vinden, akkoord. Niet kunnen aanvaarden is niet redelijk. Dat mag u niet zeggen.

Reactie: Ja, maar het is toch onmogelijk je als mens in al deze dingen in te leven.

Antwoord: Ik begin met te zeggen, dat u ongelijk hebt, want dat hebt u, maar ik kan van harte met u meevoelen. Het heeft mij ook een hoop gekost om zo langzamerhand, heel voorzichtig,

deze vorm te bereiken, waarin ik mij aarzelend durf te gaan uiten. U wordt getroffen door dingen, die u mooi vindt. Maar is daardoor de intrinsieke waarde van andere dingen minder? Dus u mag ze ook niet verwerpen.

Reactie: Ik kan het alleen niet aanvoelen.

Antwoord: Dat is een andere kwestie. En dan vraag je je af, waarom voel ik het niet aan? Dan kom je tot de conclusie, dat de een de tekst een beetje onaangenaam vindt, zoals van "Marie, die vrijt, enz." Een ander houdt niet van een te fel ritme, of kan geen waardering vinden voor een reeks van schetterende koperfanfares, maar dat is (er) altijd geweest.

Per slot van rekening datgene, wat op het ogenblik schijnbaar zo afkeurenswaardig is, draagt in zich vaak het zaad van de grote kunst van morgen, dat mag u niet vergeten. Juist door die dingen ook te trachten te verwerken. Ik zeg niet, dat u ze mooi moet vinden, hoor, dat kunt u toch niet trouwens. Dat is weer wat anders.

Maar door te trachten deze dingen te begrijpen en hun invloed op de mensen, zult u ongetwijfeld in de eerste plaats datgene, wat u mooi vindt, nog mooier gaan vinden. In de tweede plaats echter begrijpen hoe er een verband bestaat tussen de mens, die werkelijk en in eerlijke overtuiging wegzaagt op een of ander klassiek stuk - u weet wel, dan zitten ze met een cello, zitten ze door te zagen tot het einde toe -, u vindt het misschien niet mooi, maar die mensen leven erin, dat die precies hetzelfde zijn als die jongens, die op het ogenblik, naar ik heb gehoord, schuddebollend met zwaaiwingertjes zitten te dansen, omdat zij niet stil kunnen staan bij hun muziek. Dat is hetzelfde als die grimassende kerels, die op en neer zitten te dansen van opwinding, terwijl een gierende trompet of klarinetklanken uitstoot. Dat is precies hetzelfde, een andere vorm, maar met dezelfde drang.

Reactie: Maar hun leven is mijn leven niet.

Antwoord: Neen. Maar als u de uiting veroordeelt, u zei toch, dan verwerp ik dat haast.

Reactie: Maar als ik nu die muziek niet aanvoel?

Antwoord: Als u de mensen aanvoelt, voelt u de muziek ook aan. Dat klinkt u misschien gek, maar wanneer u begrijpt waarom de mensen een roes zoeken in de muziek, kunt u ook begrijpen hoe en waarom die muziek een roes tracht te brengen. Wanneer u begrijpt, waarom de een zijn tonen mathematisch op elkaar torent tot hij een soort van bouwwerkje heeft, terwijl een ander meer het genre van een aanruiende zee gebruikt, met de steeds aanspoelende golven van motieven, soms elkaar overslaande, dan krijgt ook een inzicht in de tijd en in de mensen.

Degenen die op het ogenblik slechts aan klassiek denken en slechts deze doorvoelen, zijn nog gebonden aan de rustige tijden van vroeger. Dit is voor hen gelukkig, want de tegenwoordige tijd met zijn jachten en zijn problemen is niet zo prettig. Maar probeer ook de moderne dingen eens aan te horen met interesse. Luister er eens naar en probeer het goede er uit te halen. Dan zult u waarschijnlijk tot uw verbazing ontdekken, dat u het wel niet mooi vindt, maar dat u er toch een waardering voor hebt. U hebt er dan begrip voor.

Dan hebt u zich met wat voor u het vuile water is van de muziek, of van de schilderkunst, u gewassen. Zodat u èn voor de kunst zelf, èn voor de kracht die zij uit, - onverschillig of het wel of niet mooi vindt - een beter begrip hebt gekregen.

Reactie: Dus wanneer het voor mij een kakofonie is, dan moet ik er naar luisteren.

Antwoord: Ik zeg niet, dat u er naar moet luisteren. Maar wel geef ik u de raad, om er eens naar te luisteren. Van een moeten is er natuurlijk nooit sprake. Maar het is de moeite waard om het toch eens een keer aan te horen.

Vraag: Er is magie in elke klank. Is jazz dan zwart-magisch?

Antwoord: Een erg moeilijke vraag. Als u nu weet, dat Strauss al grijs is. Het is wel heel erg moeilijk om te zeggen, dit is nu wit en dat is nu zwart. Er zijn vormen van moderne muziek, die absoluut wit zijn. Ook in de jazzmuziek. Maar er zijn daar ook vormen, die absoluut zwart zijn. Laten vrij het liever zo stellen, dat de muziek zelf nooit zwart is, maar tot zwart-magische kracht wordt gemaakt wanneer het haar enige functie is te verdoven. Wanneer dat het geval is, stimuleert zij niet meer. Zij roofst slechts de werkelijkheidszin. Hierom alleen is zij werkelijk zwart. Voldoende, zo? Anders moet ik op de magie in de muziek doorgaan. En gezien de tijd wordt dat eh, wankel.

Ik noem moderne muziek de muziek, die de mensen tot waanzin brengt. Dit is er ook natuurlijk bij. Ook dat hoort soms bij de moderne muziek. Kijkt u eens: Er zijn mensen, die begrijpen een

moderne koraal ook niet. Die vinden zij ook al lelijk. Wanneer zij muziek horen, die uit geluidseffecten is gecomponeerd, dan kunnen zij dat ook al niet appreciëren. Wanneer de muziek haast een bacchanaal lijkt door haar opzweepende functies, dan vergeten zij helemaal, dat het menuet - wat zij zo statig vinden - en de pavane, die zo vrolijk is, eigenlijk vroeger precies hetzelfde waren voor de mensen.

Tegenwoordig staan zij te dansen met een, - hoe heet dat geval -, een hobbel en dol, neen, een rock en roll - dat is geloof ik wel het nieuwste - heen en weer te wapperen en te zwijmelen.

Maar vroeger was datzelfde het geval, wanneer men iets naar voren wist te brengen op een enkele viool. Zoals ik zeg, dat heette dan pavane of zoiets. Ook al was dat dan eigenlijk maar een gewoon huppeldansje. Dat in de ogen van velen vroeger de polka veel woester was, dan in uw ogen de boogiewoogie, kunt u zich waarschijnlijk slechts moeilijk voorstellen. Toch, indien u met die oude luitjes er over zou kunnen spreken, zou u kunnen horen, hoe ook zij schande er over spraken. Begrijpelijk, ook zij konden de moderne - in hun tijd dan - muziek niet begrijpen.

Maar het kwaad zat niet in de polka. Evenmin als er kwaad schuilt in die rock en roll wijze van dansen. Het is maar de vraag, wat maakt men er van? Dat is het punt dat men meestal uit het oog verliest.

Reactie: Mag ik U eens vragen, u zei zo even dat uw waarheid een andere is dan onze waarheid. Maar de eerste spreker vertelde, dat er maar één waarheid is. Hoe moet ik dat nu tot een logisch geheel verwerken?

Antwoord: Het is heel simpel. Mijn voorganger was een esotericus, maar ik ben meer een practicus. Wat voor mij waar is, is voor u nog lang niet waar. Probeert u maar eens door een paar muren heen te gaan, om een paar kamers verder eens te gaan kijken. U kunt dat niet, maar voor mij is dit een reële mogelijkheid. Voor mij is het dus waar, dat een muur geen weerstand heeft. Maar voor u is het evenzeer waar, dat hij die wel bezit. Dat is het praktische standpunt.

Maar natuurlijk kunnen wij zeggen, dat de kern van ons wezen, ontgaan van alle bijkomstigheden, altijd een geheel gelijke wereld en dus ook volkomen gelijke waarden zal hebben.

Maar ik voor mij blijf liever praktisch. Ik ben op het ogenblik, wat ze bij u een geest noemen. Als ze mij willen beledigen, dan noemen zij mij een spook. U bent wat men een mens noemt. En als ze u willen beledigen, dan noemen zij u een beest. Er is een verschil. Of dat nu een verschil in bewustzijn is, of dat het meer een reël iets is, daarover zou je lang kunnen delibereren. Misschien één ding is wel zeker: U stelt zich de wereld anders voor dan ik. U aanvaardt de wereld anders dan ik. Daarom zeg ik, met mijn beperkte zienswijze, onze wereld is een andere dan de uwe. Dit, ofschoon er maar één waarheid is.

De conclusie, die u hieruit dan ook zult moeten trekken is - zou ik het hardop durven zeggen - dat wij geen van ons twee de gehele waarheid hebben.

Alles zwijgt verder. Dan wordt het zeker tijd voor een kopje koffie. Nu, dan ga ik er maar tussen uit. Goedenavond.

VRAGENRUBRIEK

Goeden avond, vrienden.

Dit is de vragenrubriek waarin, zoals u weet, geen persoonlijke vragen mogen worden gesteld.

Vraag: Heeft de mens vroeger een derde oog gehad? Zo ja, waar zat dat?

Antwoord: De mens heeft vroeger een derde oog gehad in die zin, dat in de beginperiode - dus voor het eigenlijke genus homo de wereld betrad - er een orgaan was, dat lichtgevoelig bleek. Dit bevond zich aan de top van het hoofd. Eigenlijk dus aan de bovenkant van de schedel.

Het heeft zich later iets verplaatst en ontwikkelde zich tot de thalamus ofwel pijnappelklier (Red: de pijnappelklier of epifyse is niet hetzelfde als de thalamus, is er wel een onderdeel van). Dit orgaan was bepalend voor het grootste deel van de paringsdrift. Verder had het ook invloed op het trekken van de oermens maar dat is al heel lang geleden en speelde nog een rol in de tijd dat de wereld door mist omgeven was en een voortdurende regen normaal was. Daarna zien wij het derde oog niet meer. Wel zijn er mutatievormen geweest, sindsdien uitgestorven en behalve door afstamming niet verwant met het huidige menselijke ras, en die soms een derde oog hadden of, soms, slechts één oog. En dan is "oog" ook weer niet meer te bezien als het huidige begrip oog,

dus een soort van kamera, maar eerder als een lichtgevoelig orgaan, dat reageert op trillingen en zo waarnemingen mogelijk maakt. Ik hoop, dat deze vraag hiermede voldoende beantwoord is.

Opmerking: Die pijnappelklier is nog steeds aanwezig. Is het mogelijk dat de thans sluimerende vermogens later nog wat met die pijnappelklier te maken krijgen?

Antwoord: Laten wij hopen van niet. Ik weet, dat sommige groepen menen deze pijnappelklier weer te moeten ontwikkelen, vooral in zijn functie als waarnemend orgaan, omdat zij daarmee ook in de wereld van het transcendentale binnen kunnen treden. Maar, de thalamus is, laten wij dit niet vergeten, een instinctorgaan. Het is driftbevorderend en onttrekt zich aan de onmiddellijke beheersing. Wanneer de functie, die thans voor het driftleven nog geheel in de thalamus ligt, wordt weggenomen en overgebracht in het gebied van de hypofyse, - het achterhoofd (pijnappelklier? Red.), zoals u weet - dan krijgen wij pas te maken met een hogere soort mens, die, krachtens deze nieuwe ontwikkeling, bewust zal kunnen beschikken over vele thans nog paranormaal hetende gaven.

Vraag: Kan een mens reïncarneren in de vorm van een dier?

Antwoord: Dat zou kunnen. Maar het komt praktisch nooit voor. Waarschijnlijk is de vraag gesteld aan de hand van het hindoe - ook wel boeddhistisch - geloof, dat men reïncarneert binnen zeer korte tijd in de eerst beschikbare vorm. Dit is echter niet helemaal waar. Wanneer het menselijk bewustzijn eenmaal bereikt is, nemen wij aan, dat een zodanig oordeelsvermogen door de geest is gevormd, dat zij zich niet meer tot een lager voertuig wendt. Dit heeft voor haar geen attractie, daar het geen voldoende uitingsmogelijkheid biedt.

Indien dit u interesseert, kan ik u een voorbeeld, aan de hand van boeddhistische leerstellingen, hierover geven. Men stelt dan dat een mens sterft. Een zeer hoog bewust mens. Een dōrjé. Een tovenaer. Deze mens zou dus onmiddellijk weer moeten incarneren. Een leerling probeerde dit te bevorderen, door op het ogenblik dat de dood immanent was, een vrouw te verkrachten. Hij was dan ook zeer verbaasd, toen hij ontdekte, dat zijn meester niet in een mens, maar in een kalf was gereïncarneerd. Daar nu zijn eigen waarnemingsvermogens hem in staat stelden, om met de geest, die nu in dit kalf woonde, in contact te treden, vroeg hij, hoe dit zich had afgespeeld.

Het verhaal, dat hem toen werd verteld was als volgt: Uit het lichaam uittrekkende meende de dōrjé zich te zien staan in een zeer lange straat. Hierin waren vele kastelen en paleizen. De een was nog schoner dan het andere. Hij zag verschillende deuren open staan en meende, toen hij in de verte een deur open zag gaan, er verstandiger aan te doen eerst in een van de meer nabij gelegen kastelen binnen te treden. Dit bleek de koe in kwestie te zijn, die daardoor zijn moeder was. De voorstelling zou volkomen logisch zijn, wanneer wij aan konden nemen, dat elke menselijke eigenschap onmiddellijk met het breken van het levenskoord verloren gaat. Dan is er namelijk geen waardemeter, geen maatstaf meer.

Maar een bewust mens die overgaat, zal zeer zeker in staat zijn, de verschillen te zien. Zelfs tussen menselijke incarnatiemogelijkheden. Laat staan dus, dat hij zich zal laten verleiden te incarneren in een dier, dat vanuit zijn standpunt dan toch nooit meer kan zijn dan een povere hut. Verder kunnen wij hier nog aan vast knopen, dat de tijd tussen dood en her incarnatie niet, zoals verkeerdelijk bij bepaalde groepen wordt aangenomen, binnen enkele uren of dagen geschiedt, maar vaak jaren, soms zelfs vele eeuwen, op zich laat wachten. Vanuit dit standpunt is een dergelijk verhaal dus geheel onmogelijk. Ik meen dus vast te mogen stellen: Een mens, die een menselijk bewustzijn bezit zal nooit incarneren in een dier, daar het voertuig niet beantwoordt aan de eisen, die hij, krachtens zijn bewustzijn, zal stellen voor de aanvaardbaarheid van een komend voertuig.

Vraag: Is de opvatting in de Oosterse, bijvoorbeeld Indonesische landen, dat de vader of grootvader in een tijger reïncarneert, dan zuiver bijgeloof?

Antwoord: Ja. Dat berust op bijgeloof. Maar het staat in verband met bepaalde vormen van fakirisme, die hoofdzakelijk uit de hindoetijd stammen. Daar zijn namelijk bezweerders, die zich tot tijgers, slangen of andere diersoorten kunnen wenden, en deze kunnen bewegen, hun wil uit te voeren. Wanneer daar een verklaring voor moest worden gegeven, dan sprak men altijd over broeder slang, heer olifant en grootvader tijger. Waar deze termen gebruikt werden, heeft het bijgeloof, waarschijnlijk ook al doordat bepaalde staaltjes van beheersing waren gezien, daaruit een directe familierelatie langs de weg van incarnatie geschapen. Maar het berust niet op realiteit.

Vraag: Ik hoorde u zeggen, dat een reïncarnatie jaren of eeuwen neemt. In een bepaalde esoterische school huldigt men de stelling, dat een reïncarnatie duizend jaar uitblijft. Dit als gemiddelde.

Antwoord: Neen. Wanneer wij een onmiddellijke reïncarnatie stellen, dan moeten wij er rekening mee houden, dat een dergelijke geest geen bewustwording tot het Licht meemaakt. Dit veronderstelt dus onmiddellijke hulp vanuit het Licht tot onmiddellijke mogelijkheid tot reïncarnatie. Naarmate een mens bewuster is, zal hij ook meer bewust de sferen doorleven en diens gevolg is de tijd, die verloopt voor een volgende incarnatienoodzaak, groter. Een onbewust mens zal dus van incarnatie tot incarnatie - daar hij onbewust door het grootste gedeelte van de hoger gelegen gebieden heen gaat - een periode hebben, die meestal ligt tussen de 100 en 150 jaren.

Wanneer wij er dan bovendien rekening mee houden, dat er tussen de incarnaties twee cycli liggen, wij kennen immers de dalende en de stijgende incarnatie. De dalende incarnatie betekent vanuit de mensheid gaan tot een lagere sfeer en, in onbewustheid van het Licht, vanuit het duister tot mens incarneren, (om) van daaruit de hogere ontwikkeling door te maken.

Hierbij zijn de perioden over het algemeen korter dan bij een incarnatie langs de lichte weg, waar, gaande door het Licht, meer sferen worden doorlopen en dus meer bewustwordingsmogelijkheden openstaan. Op de duur wordt het echter mogelijk om - door een soort transponeren a.h.w. - van het eigen wezen een zuiver stoffelijke vorm in de kringloop uit te schakelen.

Vraag: Is het noodzakelijk, dat een mens reïncarneert?

Antwoord: Noodzakelijk is het niet, maar gebruikelijk is het meestal wel. De noodzaak tot incarnatie, d.w.z. het doormaken van een geheel menselijk leven in stoffelijke vorm, herhaalde malen, komt voort uit het onvoldoende bewustzijn van de eigen kern van het innerlijk wezen. Is dit bereikt, dan is dit incarneren niet meer noodzakelijk, daar het wezen dan - één met de Lichtende Kracht - op een andere wijze functionerend, weliswaar zijn functies kent in de stoffelijke wereld, zelfs in de lagere sferen, maar zelf bewust zijnde van het hoogste Licht, geen vastere vormen in de lagere wereld meer aan zal nemen.

Vraag: Wanneer een geest tot het Licht is gestegen, is het dan ook nog noodzakelijk, dat hij neerdaalt om bewustwording te verkrijgen?

Antwoord: Verplicht is niets. Maar wanneer wij leven, worden wij gedreven. Het is een logische ontwikkeling, dat de geest, die uit het Licht komt, te gelegener tijd werkzaam wordt in de duistere sferen en daar een taak vervult. Dit wil niet zeggen, dat zij het lijden, de eenzaamheid ondergaat van deze duistere sferen, maar wel, dat zij in bewust contact met het Licht staande, in deze sferen werkt, omdat het bewustzijn van degenen, die daar gebonden zijn, vergroot zal worden en waardoor zij op kunnen stijgen tot het Licht.

Reactie: Maar ik bedoel, dat hoeft hij toch niet op aarde door te maken dan?

Antwoord: Dat is niet noodzakelijk.

Reactie: Als ik de vraag stel: Is incarnatie een feit, hoe zou u het dan beantwoorden?

Antwoord: Ja, geen noodzaak, zoals reeds uiteengezet, maar gezien onze eigen ontwikkeling, voor ons praktisch een zekerheid.

Vraag: Wat behelst de Bahá'i leer, die over de hele wereld aanhangers vindt?

Antwoord: Ik ken die leer niet. Kunt u verder definiëren?

Reactie: Mijn man heeft er iets over gelezen. De vraag is van hem, maar ik weet het niet.

Antwoord: Daar kan ik u helaas niet over inlichten. Ik betwijfel of ik nog in staat ben die inlichting nog in te winnen. Ik zal het toch proberen.

Vraag: Kunt u een beschouwing geven over het begrip en de draagkracht van "tat tuam asi" van de Boeddhisten?

Antwoord: "Dit zijt gij". Laten wij het maar in het Hollands zeggen en niet in het Pali, waar het uit komt.

Vraag: Dezelfde vraag t.a.v. Mohamed's uitspraak: "Als de berg niet tot Mohamed komt, zal Mohamed tot de berg gaan".

Antwoord: En omgekeerd. Een verhandeling daarover, die alle aspecten omvat, mijn vrienden, zal betrekkelijk moeilijk zijn. Maar kort gezegd: In de Schepper zijn alle dingen één. Zo, wanneer u in de wereld schouwt, zeg dan steeds tot uzelf: "Ziet, dit zijt gij". Lacht er een mens van vreugde, "Dit zijt gij". Weent een mens in smart, "Dit zijt gij". Is een mens dwaas, "Dit zijt gij". Is een mens wijs, evenzeer, "Dit zijt gij". Want één zijn alle dingen en datgene, wat u erkent rond u, leeft in uzelf.

Wat betreft Mohamed: Indien hij niet kan gaan tot de berg en het kosmisch noodzakelijk is, dat beiden samen komen, zal de berg tot hem komen. Kan de berg niet tot hem komen, zo zal hij daarheen moeten gaan. Want in de eenheid van de Schepping is er een punt, waar het bewustzijn een zekere stoffelijke realisatie vergt. Op het ogenblik, dat dit gebeurt, kan er geen scheiding optreden en worden alle schijnbare natuurwetten verzaakt, waar deze eenheid primair is. Zij is n.l. een onmiddellijk bestanddeel van het gehele bestaan van alle werelden en heeft als zodanig een voorrang boven de schijnbare natuurwetten, die beperkte gebieden van de wereld beheersen. Het is dus inderdaad waar, dat de zee zich voor u zal scheiden, wanneer geschreven staat, dat uw pad door haar wateren voert. Dat de bergen zich voor u zullen buigen, wanneer dit de uitdrukking is van uw band met de wereld,

Laten wij daaraan toevoegen, dat de mens zich sterk bewust moet zijn van de eenheid en met de kosmos en met de Schepper daarvan, wil het mogelijk zijn, dat deze krachten op deze wijze geuit worden.

Vraag: In het Oude Testament wordt gesproken over "dit verdoemd geslacht". Momenteel is het nog zo. Wordt de mensheid dan nooit wijzer?

Antwoord: Ik betwijfel het. Want als de mensheid wijzer zou worden, zou er geen mensheid meer zijn. Het geslacht van de mensen is het geslacht van de wezens, die zich het bewuste oordeel aanmatigen over de wereld, zonder hierdoor gedreven te worden door een onmiddellijke relatie met hun eigen persoonlijkheid. Dus het oordeel van goed en kwaad, dat volgens de Bijbel de mens uitdrijft uit het paradijs. Zolang hij oordeelt, zal hij n.l. persoonlijk blijven oordelen en leven, vanuit zichzelf ziende en anderen en hun oordeel misachtend. Daardoor zal de mensheid nooit tot eenheid kunnen komen. Dit gebrek aan bewustzijn omtrent de eenheid van de dingen, de noodzaak van samenwerking, is toch wel datgene, wat men beschrijft als de dwaasheid van de mensen. De gedachte, dat men oordelen mag, waar men een te grote eerbied heeft voor eigen oordeelsvermogen, is de vloek van de mensheid. Zou de mensheid dit prijs geven en wederom leven, bewust, met alle vermogens, die hij thans heeft in harmonie met het Goddelijke en slechts het Goddelijke als wet aanvaarden, dan zal ongetwijfeld de mensheid niet meer bestaan, dan zouden de mensen hoger staan, dan wat men thans "Engelen" noemt.

Reactie: Dat is dan van veelheid een eenheid, nietwaar?

Antwoord: Inderdaad. Maar wanneer de veelheid zich de eenheid niet realiseert, ontstaat de strijd in de eenheid door de veelheid, waarbij de veelheid zich vernietigt om de eenheid te kunnen vernietigen. Want de eenheid is Goddelijk.

Maar stellen wij het in uw lichaam. Op het ogenblik, dat één cel begint zich af te zonderen van de andere en dat zij zegt: "Ik kies mijn eigen vorm", dan spreekt u van kanker.

Hier hebt u het bewijs, dat de kwellings voorkomt uit het niet-bewust-zijn omtrent de eenheid. Nu kan men van de cel hoogstens zeggen, dat zij daartoe wordt gebracht door omstandigheden en condities. Maar de mens, die zich op een dergelijke wijze van de gehele mensheid tracht af te scheiden, is een bewuste kankercel. Een bewuste woekering veroorzakend en daardoor het lijden en de strijd van de mensheid. Ik hoop, dat u dit duidelijk vindt uitgedrukt.

Vraag: Hoe verklaart u het feit, dat er dikwijls zeer ontwikkelde mensen zijn, die desondanks op latere leeftijd, overgaan tot het Katholicisme, waardoor andere, nog nuchterder mensen, opeens veel vraagtekens gaan zien en zeggen, dat er toch wel iets moet zijn in dat Katholicisme.

Antwoord: Inderdaad. Het Katholicisme bezit n.l. waarden, die voor elke mens een grote aantrekkingskracht hebben. In de eerste plaats de mystieke krachten, die door de magische en pseudomagische rituelen worden gewekt. Daardoor ontstaan ontroeringen en verrukking, waarvoor men veel op de koop toe wil nemen. Dit echter is nog niet voldoende om een nuchter denkend mens mee te voeren naar een dergelijke geloofsstroming. Er zijn echter meer punten. Geen verantwoordelijkheid meer t.o.v. het geloof. Daarvoor is de Paus verantwoordelijk en zijn uitvoerende macht door hem gestuurd, het priesterdom, enz. Die bepalen, wat je geloven zult en

zij hebben hemels recht. De vertegenwoordiger van Jezus op aarde, gezeten op de troonzetel van Petrus.

Dan is er de genadeleer, waarbij de biecht en de doop de mens onmiddellijk en geheel van alle schuld bevrijden, zodat hij vrijelijk in kan gaan in het rijk des hemels, na de dood. Ook dit is een zeer belangrijke factor. Want al ben je nog zo knap, nog zo een grote intellectueel, er is altijd nog wel een twijfel over dat hiernamaals. Er is geen enkele kerk, die je een zó sterke en positieve garantie geeft, dat ze je kan brengen tot een voortbestaan, dat vreugde is.

Dan de sacramentele werkingen, die èn door hun plechtigheid èn in sommige gevallen ook door hun reëel karakter op de achtergrond, een buitengewoon emotionele betekenis krijgen. Er komt een ogenblik, dat de mensen hun gezond verstand uitschakelen, om de eenvoudige reden, dat hij het verstandelijk zelf niet aan kan. Zou men nu moeten zeggen: "Ik word onredelijk", dan zou de trots de mens nog moeten verbieden dit geloof te aanvaarden. Maar er zijn veel predikers, die uitermate spitsvondig de ongelovigen inleiden en elk bezwaar met redelijke en schijnbaar redelijke argumenten weerleggen. Er is een casuïstiek opgebouwd, die praktisch alles weet om te buigen in door de katholieke getolereerde kanalen. Zo heeft dus de mens niet het idee, dat hij zichzelf heeft te verloochenen. Integendeel! Hij voelt zichzelf geleid en herboren en meent zichzelf te blijven, ofschoon hij in werkelijkheid natuurlijk zijn inzichten verandert.

Reactie: Dus volgens u is dat het resultaat van een desillusie en door de desillusie werpt men zich in de schoot der moederkerk?

Antwoord: In de meeste gevallen wel, ja.

Reactie: Dus een toevlucht voor de moe geworden strijder?

Antwoord: Inderdaad, maar het klinkt zo treurig, een soort van toevlucht voor geestelijke ouden van dagen. Maar er zit inderdaad iets in. Een mens vlucht vaak en hij vlucht in de kerk, wanneer hij zijn eigen geestelijke aansprakelijkheid voor eigen leven en bestaan vooral niet meer meent te kunnen dragen.

Reactie: Maar er zijn toch wel grote mensen, die dit gedaan hebben. Onder andere Frederik van Eeden, Henriette Roland Holst, dat waren grote mensen.

Antwoord: En zeer emotionele mensen.

Reactie: En aan het einde van hun leven hebben zij zich in de schoot der moederkerk geworpen. Dat zijn de woorden van Frederik van Eeden.

Antwoord: Inderdaad. Maar waarom? Omdat zij ondanks alles niet zeker waren van een herboren worden. Dit is een Kerk die dit als garantie geeft. Dat weten zij zelf niet. Denk niet, dat de mens zich eerlijk zegt: "Ik ga naar de kerk toe en ik laat mij dopen, want dan kom ik in de hemel". Maar op de achtergrond schuilt dat. Denk niet, dat de mens zegt: "Ik weet niet wat er na de dood komt, laat ik maar zeker spelen". Het is wel vaak zo, maar hij zal het anders uitdrukken.

De mens, die zegt: "Ik geloof." Maar gelooft hij wel werkelijk? Ach neen. Heel vaak horen wij het argument: "Ik wil dit aanvaarden, ook al klinkt het mij onwerkelijk". Met andere woorden, "Ik ga mijn eigen persoonlijkheid terzijde stellen". Soms doen die mensen mij denken aan ketting-rokers, die eenmaal begonnen, geen afstand meer kunnen doen en dan allerhande beweegredenen zoeken om zich te rechtvaardigen, tot het feit toe, dat het goed is voor de zenuwen en voor de kiespijn. Maar reëel vind ik het niet. Laten wij verder niet vergeten, dat mensen op één punt groot kunnen zijn en in vele punten klein.

Vraag: Hoe staat u in dit verband tegenover de vrij-katholieke kerk?

Antwoord: Deze is mij eerlijk gezegd veel sympathieker dan de normaal rooms-katholieke kerk, omdat ik de waarde van het ritueel zeer zeker zie, maar bezwaren maak tegen het voorstellen dezer dingen als stoffelijke realiteit. Zodra zij het symbool worden van geestelijke krachten, worden zij meditatiepunten en dienen ter verhoging van de mens. Dan doet men ook afstand van de geheimzinnigheid, die wel het sterkst tot uitdrukking komt in het feit, dat de universele taal van de roomse kerk het Latijn is, dat de meesten niet verstaan en de interpretatie daarvan in de landstaal wordt gegeven, terwijl het gehele ritueel van een vrij-katholiek kerk plaats vindt in de landstaal, zodat zij voor ieder te begrijpen en te volgen is.

Vraag: De mensen weten, dat het leven eeuwig is. Maar waarom voelen zij dan het geestelijke zo slecht aan?

Antwoord: Omdat de mens zozeer in de stof gebonden zit, mijn vriend, dat hij zich geen voorstelling kan maken, die niet uit zijn eigen omgeving en ervaringen in de stof voortvloeit. Zelfs u, zoals u hier zit, kunt zich geen reële voorstelling maken van de wereld waarin wij leven. U kunt slechts bepaalde beelden uit uw wereld zodanig variëren, dat zij althans een impressie geven van wat in onze wereld mogelijkerwijze bestaat.

Reactie: Ik heb boeken gelezen die een voorstelling geven van het leven hiernamaals.

Door die te lezen kan een mens een andere voorstelling ervan krijgen.

Antwoord: Dat zouden zij hebben, wanneer zij die boeken zouden geloven. Maar het geloof is juist de factor... .

Reactie: Het boek is zó geschreven, dat volgens mij iedereen het moet aannemen.

Antwoord: Volgens u, ja, maar volgens anderen niet. Zoals sommigen de Bijbel Goddelijk geïnspireerde waarheid noemen, anderen daartegen het slechts zien als een historische verzameling van waardevolle geschriften. Laten wij daarover niet oordelen en dit niet als een criterium stellen. Laten wij voor onszelf vaststellen, dat het zeker is, dat er een voortbestaan is, daarvan ben ik ook persoonlijk een bewijs, althans voor mijzelf. Maar dat de wijze, waarop dit voortbestaan plaats vindt, slechts te benaderen, maar in zuiver stoffelijke normen nooit te bevatten is. Dat ieder dus zijn eigen weg moet zoeken en ook zijn eigen weg zal vinden.

Vraag: Kunt u een verklaring geven van het visioen: een bos van kleine gekleurde bloempjes met erin een paars lichtje? Dit is gezien met het behandelen van een zieke.

Antwoord: Persoonlijk? Niet persoonlijk. Over het algemeen genomen: overgang. Ik hoop, dat dit voldoende is. Verder ga ik daarop niet in.

Vraag: Kunt u voor ons de "liefde" in woorden uitdrukken? Zo u denkt, dat daardoor de "liefde" als zodanig aangetast wordt, beantwoordt u die vraag dan maar niet.

Antwoord: Kan ik de liefde in woorden uitdrukken? Kan ik met woorden de ruimte omvatten, de sterren aan de hemel? Kan ik u de sferen en het leven tonen in ware gedaante met één woord? De liefde omvat meer dan dit alles. Liefde, dat is het leven zelf. Liefde is de kracht, die alle dingen samenvat tot één geheel en het bestaan continueert. Liefde, dat is God, Die de wereld voortbrengt. Liefde is de mens, die het leven aanvaardt zonder vragen. Liefde is de zelfverloochening, die het leven en het levende hoger stelt dan zichzelf. Liefde is een woord, dat met alle woorden samen nog niet omschreven is.

U vraagt mij, definieer en omschrijf "liefde". U kunt mij evengoed vragen, omschrijf God. Maar al kan ik het niet met woorden zeggen, misschien kan ik het in mijn gedachten u wat duidelijker maken. Liefde is datgene in jezelf, wat je ertoe brengt anderen hoger te stellen dan jezelf. Liefde is dit weten in jezelf, dat alle dingen onbelangrijk maakt, behalve dat ene. Liefde, dat is de kracht, van waaruit je leeft. Wie geen liefde heeft, het ware beter dat hij nooit geboren was. Liefde is het geestelijk leven. Liefde is de kern van je ziel. Zij uit zich soms onvolledig en onvolmaakt.

Ik kom tot uw wereld en probeer te dienen op mijn wijze, misschien wat dwaas in uw ogen. Maar ik doe dit, omdat ik uw wereld als zo belangrijk zie. Omdat ik haar zie als een deel van de kosmos, omdat mijn hele wezen uitroept naar één eenheid met al het zijnde, zodat ik God zal kunnen ervaren en beleven in zijn geheel. Ik geloof, dat dit Liefde is. Liefde is het, die een mens doet sterven eerder dan een ander onrecht aan te doen. Liefde is het, die u, mijn vrienden en vriendinnen hier, het leven mogelijk maakt. Het is de Liefde, die in haar stoffelijke culminatie paart en schept in de stof en die geestelijk het bewustzijn van het Goddelijke zo zeer vergroot, dat alle grenzen wegvallen. Liefde is de kern van ons leven. Anders kan ik het niet zeggen.

Ik hoop, dat dit voor u voldoende is? Zijn er nog meer vragen te stellen?

Vraag: Kun je Gods liefde verkrijgen door er vurig om te bidden?

Antwoord: Liefde krijgen? Liefde wordt uit jezelf geboren. Als je vurig bidt tot God, waar moet je dan om bidden? Als je ergens om gaat bidden, dan vraag je al iets voor jezelf.

Neen, wanneer je één bent met God, wanneer al je gedachten weg zijn en alleen God blijft over, als één Licht, als één Kracht, waar je hele wezen naar uit gaat, tot je spreekt, waar je zelf stom (bent) en geen woord kunt zeggen, dan wordt de Liefde in je geboren. Geen bedelend gebed kan de Liefde brengen. Het moet de gedachte zijn op de achtergrond, de gedachte, die door geen woord te dragen is, en toch is het eens uitgedrukt in de Christenheid: "Dat Uw rijk kome op deze wereld, zowel als in het hemelrijk": Dat is de uitdrukking van de Liefde, die op de achtergrond

ligt. Eenheid in God. De wereld veredeld, de sferen verenigd, dat er nog slechts God is en meer niet. Maar dat moet je zo voelen en beleven. En dat kan geen woord zeggen.

Een vurig gebed tot God kan zoveel zijn. Maar meestal zijn het smekende woorden. En wie spreekt tot God, is zo dwaas. De levende kracht in ons weet, dat God ook onze ziel is, de kern van ons wezen. Wat wij nodig hebben, weet God. Wat wij verlangen, weet God, eerder dan wij het zelf weten. Laten wij liever naar God luisteren in stille bezinning, dan vinden wij eerder dat waaraan wij behoefte hebben, ook de Liefde.

Ik hoop, dat u mij dit antwoord niet euvel duidt. U kunt nu wel zeggen, "één-zijn-met-God", dat is ons onbegrijpelijk. Omdat de woorden tekort schieten, mijn vriend, omdat de woorden tekort schieten. Eén-zijn met God, dat kun je niet omschrijven. Er bestaat geen recept en geen gebruiksaanwijzing voor. Het is een moment dat jezelf boven jezelf verheven bent. Anders kun je het niet omschrijven. Wanneer wij de term "God" gebruiken, dan spreken wij over het Onomschrijfbaar, het Onberoerbare. Dat kun je wel beleven, maar je kunt het niet kennen in de ware zin van het woord, zoals dat op aarde gebruikelijk is. Je kunt het niet uiten.

U moet mij niet kwalijk nemen, dat ik hier dus faal.

Reactie: U kunt dat in uw sferen waarschijnlijk beter beleven dan wij hier op aarde.

Antwoord: Wij kunnen het alleen beleven. De afstand tussen ons is klein. En de afstand van ons kleine begrip tot het Grote, dat ons geschapen heeft is groot. Wij staan er beiden nog zeer (van) af. Het ene verschil is, dat wij misschien Zijn Licht bewust beleven en u Zijn Licht nog onbewust in u draagt. Dat verschil is klein. Het Licht kennen, dat wil nog niet zeggen de zon betreden, doordringend tot in het hart. Dat zou zijn: God kennen.

Hebben wij nog meer vragen, vrienden, of kunnen wij het woord overlaten aan de laatste spreker? Dan dank ik u voor uw aandacht. Het woord is aan de laatste spreker.

HET SCHONE WOORD

Goedenavond, vrienden,

Wij zullen gaan besluiten met. "Het Schone Woord" aan de hand van een citaat, indien voorradig.

"Hem is de sterkste sterkte, die zijn krachten kent en hem richt naar één eeuwig evenwicht."

Ik zal dit gaarne verder behandelen na een kleine variatie:

Sterkte is aan hem, die zijn krachten kent en richt deze op een eeuwig evenwicht

Kracht! De wereld roept om kracht
 En de mens smacht naar kracht.
 Kracht, die je niet kent of beseft.
 Kracht is de strijdkreet
 Van alle geslachten.
 Kracht is de roep,
 Die galmt door alle sferen
 En alle machten
 Schijnt te willen wekken.
 Maar overal zoekt de mensheid kracht,
 Overal zoekt kracht de geest,
 Behalve in het eigen "IK".
 En in het "IK" is de grootste kracht,
 De kracht des levens steeds geweest
 En zal het altijd blijven.

Wij roepen om kracht.
 Maar zie, in onszelf is een kracht
 Zó groot, dat zij de mens zelfs meester maakt
 Over ondergang en dood,
 Hem meester maakt over het bestaan.

Wie afstand doet van waan,
Dat kracht van buiten komt
En tot zichzelf gaat,
Die ziet die kracht
En richtend haar juist op de weg,
Die hij gedreven door het bewustzijn, gaat,
Wordt hij gedragen, o zo ver,
Tot aan het einde van de tijd
En vindt, gedreven door zijn wil,
de Kracht der eeuwigheid.

Geen goed, geen kwaad,
Geen daad, geen rust.
Maar leven in des levens kracht,
Een overwinning over dag van daad,
Een overwinning over nacht en ondergang.
Die wil, die evenwicht geschapen heeft.
Dit verdwijnen der wereld,
Waar in je meestal nog leeft
En zoekt naar een verdergaan.
Verbleekt is de waan,
En één ding nog slechts blijft: God
God, Die Zijn licht je ziel indrijft,
Tot dat één wordt je eigen wil en kracht,
En saam gesmolten tot één macht
Van scheppend Alvermogen.

Geen tijd meer voor genade,
Geen tijd ook meer voor mededogen,
Slechts leven.
Want zo gaande met heel je streven,
Een weg, met alle kracht,
Kun je begrijpen, waarom de kosmos
Jou juist zo tot aanschijn heeft gebracht,
En waarom je in de kosmos steeds zult blijven,
Een deel van God,
Eén klein facet van de edelsteen Zijner Schepping,
Die eens in Zijn kroon heeft gezet.
Zo zoek je eigen krachten te kennen.
Roep niet naar de wereld,
Roep niet tot omhoog!
Neen. Zoek in jezelf
En met al je wezen, mens,
Poog de kracht te vinden,
De kracht, die in je leeft.
Want dan kun je bereiken,
Waarnaar je wezen streeft.

Daarmede, mijn vrienden, dank ik u voor uw aandacht, wens u een goedenavond, aangename huisgang en nachtrust.